

Narcís Figueras i Capdevila

Medalló amb retrat fement procedent de Pompeia.

Vna de es facetes que constitueixen un repte gruixut dins de l'ample ventall dels estudis clàssics, com de tota mena d'estudis, és el que en podríem anomenar la projecció a la comunitat intel·lectual i a la societat; sense això no hi haurà el necessari coneixement i no s'obrirà el camí que duu a la valoració i a l'interès. Els canvis previstos per la reforma educativa en l'ensenyament secundari, qualssevol que acabin essent, juntament amb la creació de la Universitat de Girona, havien anat fent créixer, els darrers anys aquesta inquietud, ja present amb anterioritat en el col·lectiu de professionals dels estudis clàssics a Girona. Calia engegar activitats de formació permanent i d'actualització, i també de difusió dels estudis relacionats amb el món antic i les cultures grega i llatina, des d'una perspectiva eminentment filològica i amb un escenari que resultés més immediat físicament i psicològicament als ensenyants i als interessats de la nostra àrea.

La constitució formal d'*Estudis Clàssics Girona* (ECG) es va produir pel febrer de l'any 1993 a partir d'una iniciativa múltiple. D'una banda, era un desig i una necessitat percebuts pel professorat i pels investigadors dels estudis clàssics de l'àrea de Girona els qui, després de moltes altres activitats i trobades realitzades al llarg dels darrers anys, s'havien congregat últimament i intercanviat opinions i propostes el març de 1992 a les Jornades d'homenatge a Dolors Condom, catedràtica de llatí de l'IB J. Vicens Vives i antiga professora a la primera Secció de lletres de Girona (delegació UAB). La professora Condom s'acabava de jubilar i veié així expressada amb rotunditat i amb resultats de recerca la simpatia de tot el nostre col·lectiu.

D'un altre cantó, s'hi afegí el propòsit de la junta actual de la Secció Catalana de la SEEC (Societat Espanyola d'Estudis Clàssics), que presideix el Dr. Martínez Gázquez (UAB), de procurar que totes les noves implantacions universitàries de Catalunya disposessin d'una cèl·lula de l'entitat; la idea va trobar en la professora Mariàngela Vilallonga i en la Universitat de Girona, el pal de pallar necessari per tal d'esdevenir una realitat entre nosaltres. Els contactes amb altres socis de l'entitat va llevar com a fruit una primera comunicació als associats ja existents de la Secció Catalana a Girona i a tots els instituts de la demarcació. Signaven aquella primera presentació, al costat de la Dra. Vilallonga, l'esmentada Dolors Condom, M. Lluïsa Rich (IB S. Sobrequés, Girona), Remei Tomàs (IB J. Vicens Vives, Girona) i Narcís Figueras (IB S. Espriu, Salt). Tots plegats, integrants voluntaris d'una, diríem, «comissió de treball», representen bé les diverses promocions, àrees i àmbits dels nostres estudis (grec/llatí, docència/recerca/divulgació, secundària/universitat, experiència/joventut...) i es mantenen permanentment oberts a la col·laboració i els suggeriments de tots els col·legues de professió i de devoció.

Tot i que el grup ECG va néixer, com deïem, estretament vinculat a la Secció Catalana de la SEEC, manté bones relacions i contactes permanents amb altres institucions que s'han distingit per la promoció i divulgació dels estudis clàssics, l'impuls a la recerca i a l'actualització pedagògica a Catalunya, com són ara la Societat Catalana d'Estudis Clàssics de l'Institut d'Estudis Catalans, el Seminari Permanent de Llengües Clàssiques de l'ICE de la Universitat de Barcelona, la publicació *Auriga. Revista de divulgació i debat del món clàssic*, etc., i també a les institucions públiques i universitàries giro-

nines. En destaquen, certament, l'ICE de la UdG, els Centres de Recursos Pedagògics i la Coordinació del COU i de les PAAU; les responsables de les matèries de llatí i grec a Girona, M. A. Vilallonga i R. Tomàs formen part de l'equip.

Les activitats d'ECG fins ara han estat bàsicament al servei de l'alumnat i del professorat de secundària, però també s'han obert a la participació d'altres col·lectius (alumnat universitari, estudiosos, persones interessades en el món clàssic...). Les propostes del grup es vehiculen normalment per mitjà d'acords amb els òrgans que incideixen en el món educatiu i la formació continuada del professorat, i també en les activitats relatives al COU. La UdG ha acollit sempre les iniciatives del grup amb predisposició.

La primera activitat portada a terme fou, ja immediatament després de la creació del grup ECG i juntament amb la Coordinació del COU i de les PAAU de la UdG, la convocatòria de les conferències per a l'alumnat del COU que la Secció Catalana de la SEEC havia anat organitzant fins llavors a Barcelona. A Girona es programaren per al divendres 26 de març de 1993 i se celebraren al teatre de la facultat de Lletres de la UdG amb una nodrida assistència d'alumnes de tercer de BUP i del COU de la demarcació. La bona acollida per part del professorat i dels centres de secundària fou un element decisius per a l'èxit de la convocatòria. Els conferencians convidats foren, en aquella primera ocasió a Girona, la Dra. Rosa Araceli Santiago, professora de filologia grega de la Universitat Autònoma de Barcelona, qui tractà el tema «Fonts escrites i arqueològiques sobre Empòrion» i el professor de filosofia antiga de la Universitat de Girona Joan Manuel del Pozo, qui dissertà sobre «Ciceró, polític i filòsof». Hom en valorà especialment el rigor i la comunicabilitat.

Bimil·lenari d'Horaci

L'avinentesa del bimil·lenari de la mort del poeta Q. Horaci Flac (65-8 a.C.) fou commemorada, a instàncies d'ECG, amb un cicle de conferències que, organitzat per l'ICE de la UdG, tingué com a marc la Facultat de Lletres de la mateixa UdG el 7 de maig de 1993, en sessions de matí i tarda. Hi intervingueren el Dr. Alberto Blecua («Horaci i la literatura espanyola dels segles XVI i XVII»), Dolores Condom («Edició gironina de l'Ars Poètica d'Horaci»), Narcís Figueras, («Notes sobre Horaci a Catalunya») i la Dra. Mariàngela Vilallonga («Horaci a la literatura llatina del Renaixement»). Un públic predisposat, format per estudiants universitaris, professorat i alumnat de secundària i persones interessades, acollí calorosament la iniciativa de la commemoració, que no podia passar en silenci, i cadascuna de les intervencions.

El curs 1993-1994

Pel que fa a l'actual curs, les conferències per a l'alumnat del COU —que hom desitjaria convertir en una sana tradició també entre nosaltres, sigui quina sigui l'evolució d'aquest curs—tingueren lloc el dimarts 25 de gener de 1994. Se celebraren al saló d'actes de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UdG (a l'edifici dit de la Normal), on les conferències es desenvoluparen en unes condicions molt bones d'audició i comoditat. Els temes tractats estaven estrictament d'acord amb els temaris de les matèries de grec i llatí del COU:

«Homer», a càrrec del Dr. Manuel Balasch, professor de filologia grega de la UAB; i «Virgili», a càrrec del Dr. Josep Lluís Vidal, professor de filologia llatina de la Universitat de Barcelona. Tots dos invitats són persones d'una vàlua reconeguda i exhibiren un coneixement profund dels personatges dels quals hom els encarregà de parlar. L'alumnat, l'assistència del qual no desdigué en absolut de l'edició anterior, en sortí alimentat amb l'entusiasme i la ciència de la millor tradició dels estudis clàssics a casa nostra.

Finalment, cal donar compte de la celebració tot al llarg del mes de febrer d'un curs monogràfic sobre «Epigrafia romana de Girona», organitzat per l'ICE de la UdG i adreçat al professorat dels instituts de la nostra demarcació. Inclòs al Pla de Formació Permanent del Departament d'Ensenyament, el curs va ser el resultat dels contactes previs i les gestions del grup ECG. Més concretament, les sessions van tenir lloc els dies 4, 11, 18 i 25 de febrer a diversos espais relacionats amb el tema: l'entorn roent d'història, però malauradament gèlid del museu de Sant Pere de Galligants; el més acollidor i recentíssim Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, a Pedret; i també a les aules, igualment noves de trinca, de la Facultat de Lletres de la UdG. Els noms dels responsables de fer el curs ressonen avui com dels més implicats en la recerca sobre epigrafia romana a l'àmbit hispànic i sobre arqueologia romana a Catalunya: Marc Mayer (UB), Isabel Rodà (AUB) i Josep M. Nolla (UdG). La participació fou nombrosa i fidel al llarg del curs, que aportà una dimensió diferent i molt aplicable a la tasca educativa en les matèries de llengües clàssiques a l'ensenyament secundari, absolutament lligada a la nostra àrea més immediata (Empúries, Girona, Caldes de Malavella...).

Projectes i propostes

Fet i fet, hom pot constatar a partir dels actes ja realitzats un interès notable entre els professionals dels estudis clàssics, tant en l'aspecte de la docència i de l'actualització pedagògica, com en el camp de la recerca i la projecció a la societat. El repte és ara de donar continuïtat a activitats que han tingut un èxit clar, potser amb una variació més gran d'escenaris, amb més amplitud temàtica, etc., sempre amb obertura a les aportacions i suggeriments de tothom i amb la tranquil·litat de saber que es disposa d'entrada amb una acollida com la que hi ha hagut fins ara. La pluja d'idees i propostes no fa pas fallida, ans al contrari. Ja són a punt les conferències de COU per al gener de 1995, i també dos cursets per al segon i tercer trimestres del proper curs: l'un sobre fonts escrites i epigràfiques i testimonis arqueològics relatius a la presència grega i romana a la nostra zona (que inclourà visites guiades), i un altre sobre el món polièdric i fascinant de la mitologia clàssica i els aspectes que n'han recollit tot sovint les arts àudio-visuals.

Tot plegat ofereix una imatge estimulante i desmenteix cap mena de crisi —almenys no pas en l'actitud i la disposició d'ànim del professorat— en aquesta parcel·la del nostre món acadèmic i cultural que viu un moment d'ambivalència tibant i esperem que fecunda, un món que enfonsa des de sempre les seves arrels en les fonts primordials de la nostra civilització.

Narcís Figueras i Capdevila
és professor de Filologia Llatina